

ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТАПНОГО ЗДІЙСНЕННЯ МЕДІАЦІЇ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Микола Логвиненко,
доцент кафедри АГПФЕБ ННІ права,
Сумський державний університет,
кандидат юридичних наук

У статті розглядаються особливості поетапного здійснення медіації у сфері інтелектуальної власності з перспективою запровадження в Україні. Виокремлено та проаналізовано етапи медіації та особливості їх здійснення.

Досвід зарубіжних країн, зокрема США та Великої Британії, доводить ефективність застосування медіації при вирішенні спорів щодо захисту прав інтелектуальної власності. Серед переваг посередництва виділяють: економічність (здійснення медіації не потребує сплати судового збору та інших судових витрат); прийняття сторонами самостійного взаємовигідного рішення; збереження конфіденційності (важливо в спрах, що потенційно можуть зашкодити діловій репутації сторін, особливо у спрах щодо інтелектуальної власності). На сьогодні інститут медіації в Україні перебуває на етапі розроблення, що підтверджується активною науковою діяльністю вчених, які акцентують увагу на перевагах медіації та наголошують на необхідності її запровадження.

Ключові слова: медіація, медіатор, етапи медіації, принципи медіації, спір (конфлікт), урегулювання спору

Постановка проблеми. Україна перебуває на шляху інтеграції до Європейського Союзу. Для досягнення цієї мети держава активно імплементує норми міжнародного права, особливо ті, що стосуються захисту прав та свобод людини і громадянина. Медіація як ефективний спосіб вирішення спорів між суб'єктами процесу з'ясування питання неправомірного використання інтелектуальної власності активно використовується у провідних країнах світу, зокрема США, Великій Британії,

Німеччині, Бельгії, Австрії. В Україні інститут медіації не встановлений.

Традиційною формою вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності, є судова. Порівняно з

Ірина Кордунян,
студентка III курсу ННІ права,
Сумський державний університет

вирішенням спору в суді медіація має чималі переваги: економія ресурсів (підготовка та проведення судового розгляду займає багато часу; медіація не потребує сплати судового збору); сторони спору самі відповідальні за прийняте рішення; ухвалені рішення сторін є взаємовигідним тощо. Як правило, конфлікти у цій сфері виникають між суб'єктами господарювання у разі незаконного використання ними об'єктів права інтелектуальної власності, а також у корпоративних і трудових відносинах, тому вирішення спору шляхом медіації дає змогу зберегти партнерські відносини між сторонами; швидко припинити порушення (наприклад, копіювання, розповсюдження об'єктів інтелектуальної власності) прав інтелектуальної власності, що дасть можливість зберегти ділову репутацію сторін.

Отже, запровадження інституту медіації у сфері захисту прав інтелектуальної власності в Україні стане ефективним інструментом віднайдення оптимального варіанта вирішення спорів між суб'єктами процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема запровадження інституту медіації у сфері інтелектуальної власності в Україні є актуальною, тому її досліджувало у своїх працях багато науковців, серед яких: О. В. Белінська, Л. Д. Романадзе, Л. І. Бурова, Г. Єрмоєнко, Г. О. Ульянова, М. Я. Поліщук, О. М. Демидович, Д. В. Смерницький, Н. Л. Бондаренко-Зелінська, А. Г. Бортнікова, Н. Потоцький, Ю. Д. Притика, Д. В. Великодний та інші.

Не вирішені раніше проблеми. Медіація як спосіб врегулювання спорів, пов'язаних з інтелектуальною власністю, поза судом визначений лише в теорії, у працях українських учених. Питання впровадження та здійснення медіації в Україні є актуальним, оскільки інститут медіації в цій сфері як такий не встановлений на законодавчому рівні.

Метою статті є дослідження особливостей поетапного здійснення медіа-

ції у сфері інтелектуальної власності, з перспективою запровадження в Україні, шляхом аналізу кожного її етапу та міжнародного досвіду.

Виклад основного матеріалу. Згідно з ч. 5 ст. 55 Конституції України кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань [1]. Тобто ця норма не виключає можливість використання медіації в як способу захисту прав і свобод людини.

Відповідно до Розділу I Концепції вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів, схваленої Указом Президента України від 10 травня 2006 року № 361/2006, одним із завдань концепції є створення можливостей для розвитку альтернативних (позасудових) способів розв'язання спорів [9].

На законодавчому рівні поняття «медіація» закріплене у Положенні про надання безоплатної первинної правової допомоги в Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, затверджене наказом Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України від 4 травня 2016 року № 320, та означає діяльність професійних посередників, які спрямовують учасників юридичного спору до компромісу і врегулювання спору самостійно самими учасниками [4].

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 1 проекту Закону України «Про медіацію» медіація — це позасудова процедура врегулювання конфлікту (спору) шляхом переговорів сторін конфлікту (спору) за допомогою одного або декількох медіаторів [5]. Цей проект визначає лише узагальнюючі норми здійснення медіації.

Як вважає Ю. Д. Притика, «медіація» — це переговори між двома конфліктуючими сторонами за участю посередника, що має необхідні навички, досвід, освіту для того, щоб допомогти

сторонам дійти згоди у врегулюванні їхнього спору [6, 136].

Медіація базується на таких принципах, що закріплюють основні засади її здійснення:

- 1) добровільність — сторони вступають у процес вирішення спору добровільно;
- 2) рівність сторін, що включає рівний розподіл обов'язків — сторони є відповідальними за прийняття рішення у справі, а медіатор відповідає за процес вирішення спору;
- 3) незалежність посередника (медіатора) — медіатор не має особистої зацікавленості у результаті вирішення спору.

На основі визначених принципів можна сформулювати визначення поняття «медіація». Отже, медіація — мирний, добровільний спосіб вирішення конфліктів (спорів) за межами суду між рівноправними сторонами за участі третьої незалежної сторони — медіатора (посередника).

У сфері інтелектуальної власності медіацію можна застосовувати з метою розв'язання спорів щодо захисту прав інтелектуальної власності; передачі прав інтелектуальної власності; встановлення права власності на винахід (об'єкт права інтелектуальної власності); авторських прав на винахід тощо.

Найчастіше медіації надають перевагу великі компанії та підприємства, оскільки цей спосіб вирішення суперечок є вигідним для їхньої репутації, адже медіація є приватною процедурою, яка забезпечує ефективне, гнучке та економічно вигідне врегулювання суперечок, що дає змогу зберегти комерційні відносини. У процесі медіації також може розглядатися один спір або декілька. Однією з особливостей медіації є можливість її проведення в онлайн-режимі.

Як визначає Г. О. Ульянова, за допомогою процедури медіації можна вирішити спори у сфері інтелектуальної власності, що: 1) виникають між суб'єктами права інтелектуальної власності та користувачами у зв'язку з не-

виконанням чи неналежним виконанням договорів із розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Це є можливим ще на стадії укладення договорів, за умови, якщо сторони не можуть дійти згоди стосовно істотних і додаткових умов договору; 2) виникають стосовно надання прав власником дозволу третім особам на використання об'єктів інтелектуальної власності, також у примусовому порядку за рішенням суду тощо; 3) виникають у зв'язку з використанням об'єктів інтелектуальної власності без згоди правласника [13, 121–122].

Станом на сьогодні в Україні відсутнє спеціалізоване законодавство, яке регулювало б питання застосування медіації у процесі вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності.

Відповідно до проекту Закону України «Про медіацію» від 17 грудня 2015 року № 3665 учасниками медіації є сторони та медіатор (посередник). Медіатор — це особа, яка здійснює контроль за організацією та ходом процесу, вона відіграє роль арбітра, однак не може впливати на рішення сторін.

Відповідно до вимог Європейського Кодексу медіаторів (European Code of Conduct for Mediators) медіатори повинні бути компетентними та обізнаними у процесі медіації. Відповідні фактори включають належне навчання та постійне оновлення їхньої освіти та практики з навичок посередництва, ураховуючи будь-які відповідні стандарти чи схеми акредитації [7]. Посередник у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності повинен бути добре обізнаний у цій сфері, володіти знаннями з норм матеріального права та відшкодування збитків тощо.

Медіація як процес складається з декількох етапів, що характеризуються особливим змістом і метою: 1) підготовчий етап; 2) етап ознайомлення зі спором; 3) етап постановки проблеми; 4) етап розв'язання проблеми; 5) етап укладання угоди.

Основною метою першого етапу є підготовка учасників до початку процесу, до зустрічі з іншою стороною, а також підготовка місця розгляду спору. Для цього медіатор зустрічається по черзі з кожною стороною з метою обговорення процесу медіації, роз'яснення його змісту та мети. Умовно у підготовчому етапі можна виокремити такі дії:

- 1) медіатор роз'яснює сторонам, як буде відбуватися процес медіації, після чого отримує згоду учасників на її проведення;
- 2) медіатор пояснює права та обов'язки сторін під час медіації;
- 3) погоджується час та місце проведення медіації;
- 4) медіатор відповідає на запитання сторін щодо процесу розгляду спору.

Отже, підготовчий етап є надзвичайно значущим. Умова поінформованості сторін спору щодо захисту порушених прав інтелектуальної власності є дуже важливою, зокрема у спорах щодо порушення патентних прав. Завичай такі спори виникають у зв'язку з умисним порушення патентних прав, тому сторона, яка прагне захистити свої права та отримати компенсацію, повинна бути добре підготовленою до справи, мати вагомі докази порушень.

На етапі ознайомлення зі спором дії медіатора спрямовані на: 1) встановлення контакту між сторонами. Спочатку він представляється, пояснює свою роль, роль учасників у процесі та представляє учасників. Роль медіатора полягає у забезпеченні дотримання правил проведення медіації, а роль сторін полягає у самостійному визначенні проблеми, обговоренні шляхів її вирішення та прийнятті взаємовигідного рішення. Учасники медіації мають рівні права. Медіатор повинен урахувати всі деталі, навіть розміщення учасників за столом. Наприклад, краще щоб сторони сиділи не навпроти один одного, щоб не створювати прямиї зоровий контакт під час дискусій; 2) роз'яснення сторонам змісту медіації, її принципів та правил, щоб до-

помогти учасникам досягти взаємовигідного вирішення спору. Для досягнення цієї мети посередник зазначає, що:

- сторони матимуть змогу висловити свою позицію стосовно обставин спору;
- сторони зможуть запропонувати свої варіанти вирішення спору;
- після обговорення всіх варіантів вирішення спору, сторони оберуть той, який задовольнить обидві сторони;
- якщо сторони погодяться з усіма умовами, вони підпишуть Згоду на участь у медіації; 3) дотримання принципів здійснення медіації. Посередник є нейтральним учасником процесу, він не надає перевагу жодній із сторін; 4) встановлення разом з учасниками правил поведінки під час медіації. Для запобігання можливим суперечкам сторони погоджуються дотримуватися правил спілкування, наприклад: не перебивати учасника під час його промови; не вживати нецензурну лексику; ввічливо ставитися один до одного тощо; 5) підписання згоди на участь у медіації.

Головним завданням етапу постановки проблеми є визначення суті спору, передумов і причин конфлікту, тобто сторони визначають об'єкт спору. У спорах щодо інтелектуальної власності — це порушене право інтелектуальної власності. Медіатор пропонує учасникам по черзі висловити свої думки з приводу спору. Цей етап є центральним, оскільки побудова діалогу між учасниками є запорукою досягнення згоди у прийнятті фінального рішення.

Наступний етап полягає у визначенні варіантів вирішення проблеми, які задовольняють обидві сторони. Під час обговорення різних варіантів необхідно визначити переваги та недоліки кожного з них. Обравши варіант, який задовольнить обидві сторони конфлікту, останні визначають, які наслідки матиме прийняте рішення для кожного учасника. Це можуть бути фінансові питання, наприклад, про відшкодування збитків за порушення або незаконне використання об'єкта ін-

телектуальної власності. На цьому етапі вся відповідальність лежить на сторонах, а медіатор лише слідкує за ходом процесу, спрямовує процес обговорення між сторонами, допомагає уникнути суперечок.

На заключному етапі сторони укладають та підписують угоду про досягнення порозуміння. Під досягненням порозуміння маємо на увазі, що сторони досягли згоди стосовно вирішення спору, пов'язаного з правами інтелектуальної власності, погоджуються на умови виконання угоди.

На етапі складання тексту угоди посередник: а) перевіряє реальну спроможність сторін виконати умови домовленості, що складається між учасниками спору, права яких були порушені внаслідок незаконного використання інтелектуальної власності; б) детально описує варіант вирішення проблеми, який обрали сторони (наприклад, відшкодування шкоди за незаконне використання інтелектуальної власності однієї зі сторін); в) визначає майбутній взаємозв'язок сторін під час виконання рішення та після нього.

Отже, угода повинна містити детальний опис рішення та його виконання (час, місце), що дасть можливість запобігти виникненню нових конфліктів на стадії виконання цього рішення. Роль медіатора на цьому етапі полягає в допомозі сторонам правильно сформулювати деталі виконання обраного варіанта вирішення спору. Після складання медіатором тексту угоди сторони ознайомлюються з ним і підписують документ. Найчастіше у спорах, пов'язаних з інтелектуальною власністю, рішенням є виплата компенсацій за неправомірне використання інтелектуальної власності однієї зі сторін (наприклад, використання торгової марки) або укладення угоди про сегментування ринку (поділ ринку на групи-споживачів).

Дослідник В. Резнікова виділяє чотири стадії медіації: 1) попередню (вступну) стадію, яка складається з двох ета-

пів: підготовчого етапу та етапу індивідуальних зустрічей. На цій стадії встановлюється перший контакт медіатора зі сторонами, підписується згода сторін на проведення медіації, роз'яснюється суть медіації, правила проведення відповідної процедури; 2) відкриваючу стадію (розвідки та збору інформації). На цій стадії відбувається поступове налагодження прямого спілкування між сторонами; 3) середню стадію (розробка варіантів рішень) — передбачає спільний пошук шляхів вирішення спору; 4) заключну (вирішення спору між сторонами по суті, укладення угоди, підбиття підсумків) [3, 12–13].

Для успішної імплементації інституту медіації у сфері врегулювання спорів щодо інтелектуальної власності в Україні необхідно проаналізувати досвід застосування медіації в зарубіжних країнах. З цією метою ми порівняємо процедуру медіації, визначену відповідно до проекту Закону України «Про медіацію», і особливості процесу медіації в іноземних країнах. Процес посередництва є подібним у всіх юрисдикціях, однак існують відмінності його здійснення.

У США медіація має значну історію, зокрема починаючи ще з колоніального періоду громадські групи вирішували спори, що виникали внаслідок порушення прав інтелектуальної власності, шляхом переговорів і посередництва. Спеціалізованим законом, який регулює медіацію у Сполучених Штатах Америки є Закон «Про медіацію» 2001 року. У США діє Національний інститут вирішення спорів та Американська арбітражна асоціація (American Arbitration Association), а також існує безліч агентств з посередництва. Зазвичай приватні медіатори — це колишні адвокати та судді або юристи, які поєднують свою роботу та роботу медіатора.

Права інтелектуальної власності у цій країні мають територіальний характер. Відповідно до Закону США «Про патенти» видача патенту гарантує, що інші особи, які не є власниками

права на патент, не можуть створювати, використовувати, виставляти на продаж або продавати винахід по всій території США. З огляду на те, що багато міжнародних контрактів і ліцензій стосуються інтелектуальної власності, захист цих прав здійснюється й на основі міжнародного законодавства.

Відповідно до проекту Закону України «Про медіацію» сторони добровільно беруть участь у медіації, а в США, окрім добровільної угоди, сторони зобов'язані вирішувати спори за допомогою медіації в силу закону, рішення суду або адміністративного органу [14, 38].

Стосовно самого процесу медіації в США зауважимо, що, як правило, сторони розміщуються в окремих кімнатах, і це дає змогу медіатору відкрито говорити з кожною стороною по черзі, коли вони намагаються знайти рішення. Процес розпочинається з підготовчого (вступного) засідання, у якому обидві сторони можуть брати участь самостійно або залучивши свого адвоката. Цей етап є надзвичайно важливою частиною процесу, під час якого сторони мають можливість вислухати та оцінити позицію іншої сторони перед початком медіації.

Найвідомішою організацією, що провадить регулювання процесу медіації у спорах з питань інтелектуальної власності, є Центр Всесвітньої організації інтелектуальної власності з арбітражу та посередництва (ВОІВ). У рамках своєї діяльності щодо розвитку та популяризації альтернативних варіантів вирішення спорів Центр щороку організовує семінар для медіаторів у спорах інтелектуальної власності. Протягом двох днів інтенсивного навчання, лекцій і практичних завдань учасники вивчають нові техніки, які медіатор може застосовувати у процесі медіації.

Особливістю медіації у сфері інтелектуальної власності у Великій Британії визначимо те, що суди є активними в заохоченні сторін до вирішення суперечок шляхом медіації. Наприклад, якщо сторона відмовляється від медіації у суді, то на неї покладається

обов'язок сплати судових витрат, що встановлено у Правилах цивільного судочинства, прийнятих у результаті реформи цивільного судочинства 1999 року. З метою популяризації медіації у Великій Британії діють Центр ефективного вирішення спорів (Centre for Effective Dispute Resolution — CEDR), який готує медіаторів і надає консультаційні послуги щодо вирішення спорів шляхом медіації; Рада цивільної медіації (Civil Mediation Council); «Цивільний каталог медіаторів», який являє собою національну гарячу лінію, що надає допомогу у вирішенні питань щодо медіації тощо.

Більшість спорів стосовно інтелектуальної власності в Австралії розглядаються у Федеральному суді країни. Закон Федерального суду Австралії 1976 року і Регламент Федерального суду передбачають можливість вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності шляхом медіації. У цій країні діє Національна консультативна рада з альтернативного вирішення спорів (NARDAC), яка провадить зведення збірників рекомендацій, правил і кодексів (наприклад, кодекс етики медіаторів), які регулюють окремі питання медіації.

Аналіз практики регулювання та застосування медіації у сфері інтелектуальної власності США, Великої Британії та Австралії дає змогу стверджувати, що ефективне функціонування медіації можливе за наявності законодавчої бази, яка регулює питання проведення медіації, прав та обов'язків сторін спору і медіатора, вимог до посередника, відповідальності учасників медіації тощо.

Висновки. Проаналізувавши процес здійснення медіації у вирішенні спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності в зарубіжних країнах, можна зробити висновок, що цей спосіб вирішення спорів є ефективним і вигідним для обох сторін. Головна ідея медіації полягає в досягненні компромісного рішення між сторонами при заощадженні ресурсів у частині судових витрат і часу ведення процесу, а

також збереження ділової репутації учасників спору та комерційних відносин. Зважаючи на значні переваги медіації перед судовою формою вирішення спорів, запровадження інституту

медіації у сфері інтелектуальної власності в Україні стане позитивним явищем. ●

Список використаних джерел / List of references

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. С. 141.
2. *US vs UK — a comparison of mediation processes.*
URL: <https://www.skuld.com/topics/legal/pi-and-defence/us-vs-uk---a-comparison-of-mediation-processes>.
3. Медіація (посередництво) як спосіб вирішення господарських спорів. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. — 2012. URL: file:///C:/Users/8E9B~1/AppData/Local/Temp/VKNU_Yur_2012_90_5.pdf.
4. Положення про надання безоплатної первинної правової допомоги в Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України : наказ Адміністрації державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України від 04.05.2016 № 320.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0753-16>.
5. Про медіацію : проект Закону України від 17.12.2015 р. № 3665.
URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54558.
6. Поліщук М. Я. Поняття медіації як альтернативного методу вирішення спорів. Держава і право. Вип. 65. С. 134–139.
7. *European Code of Conduct for Mediators.*
URL: https://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_ec_code_conduct_en.pdf.
8. Бондарчук Н. Проблеми правового регулювання медіації в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2018. №10. С. 209–213.
9. Концепція вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361/2006>.
10. Трояновська Т. М. Світовий досвід вирішення публічно-правових спорів у сфері інтелектуальної власності та шляхи його імплементації в законодавство України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2014. № 28. С. 191–196.
11. Тихонова Д. М. Медіація як цивільно-правовий спосіб врегулювання конфліктів у сфері інтелектуальної власності: дис. Київ, 2018. 89 с.
12. Романадзе Л. Д. Розв'язання спорів у сфері інтелектуальної власності за допомогою медіації. Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 20 травня 2016 р.). Одеса : Юридична література, 2016. Т. 2. С. 616–618.
13. Троцюк Н. В. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності. Юридичний вісник. 2016. № 4. С. 116–124.
14. Ковтун Н. Г. Медіація у системі захисту прав інтелектуальної власності: іноземний досвід та національна практика / *Mediation in the intellectual property protection system. International experience and national practice.* URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/27943/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D1%82%D1%83%D0%BD%20%D0%9D.%D0%93.pdf>.

15. *Mediators vs. Gladiators in the Intellectual Property World*.
URL: <https://www.sgrlaw.com/ttl-articles/2016-2/>.
16. *McConnaughay P. ADR of Intellectual Property Disputes*.
URL: <http://euro.ecom.cmu.edu/program/law/08-732/Courts/ADRPMcCon.pdf>.
1. *Konstytutsiia Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r. № 254k/96-VR. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1996. № 30. S. 141.*
2. *US vs UK — a comparison of mediation processes*.
URL: <https://www.skuld.com/topics/legal/pi-and-defence/us-vs-uk---a-comparison-of-mediation-processes>.
3. *Mediatsiia (poserednytstvo) yak sposib vyrishennia hospodarskykh sporiv. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Yurydychni nauky. — 2012. URL: file:///C:/Users/8E9B~1/AppData/Local/Temp/VKNU_Yur_2012_90_5.pdf.*
4. *Polozhennia pro nadannia bezoplatnoi pervynnoi pravovoi dopomohy v Administratsii Derzhavnoi sluzhby spetsialnoho zviazku ta zakhystu informatsii Ukrainy: nakaz Administratsii derzhavnoi sluzhby spetsialnoho zviazku ta zakhystu informatsii Ukrainy vid 04.05.2016 № 320.*
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0753-16>.
5. *Pro mediatsiiu : proekt Zakonu Ukrainy vid 17.12.2015 r. № 3665.*
URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54558.
6. *Polishchuk M. Ya. Poniattia mediatsii yak alternatyvnoho metodu vyrishennia sporiv. Derzhava i pravo. Vyp. 65. S. 134–139.*
7. *European Code of Conduct for Mediators*.
URL: https://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_ec_code_conduct_en.pdf.
8. *Bondarchuk N. Problemy pravovoho rehuliuвання mediatsii v Ukraini. Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo. 2018. №10. S. 209–213.*
9. *Kontseptsiia vdoskonalennia sudivnytstva dlia utverdzhennia spravedyvoho sudu v Ukraini vidpovidno do yevropeiskykh standartiv.*
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361/2006>.
10. *Troianouska T. M. Svitovi dosvid vyrishennia publichno-pravovykh sporiv u sferi intelektualnoi vlasnosti ta shliakhy yoho implementatsii v zakonodavstvo Ukrainy. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. 2014. № 28. S. 191–196.*
11. *Tykhonova D. M. Mediatsiia yak tsyvilno-pravovi sposib vrehuliuвання konfliktiv u sferi intelektualnoi vlasnosti: dys. Kyiv, 2018. 89 s.*
12. *Romanadze L. D. Rozviazannia sporiv u sferi intelektualnoi vlasnosti za dopomohoiu mediatsii. Pravovi ta instytutsiini mekhanizmy zabezpechennia rozvytku derzhavy ta prava v umovakh yevrointehratsii: materialy mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii (m. Odesa, 20 travnia 2016 r.). Odesa : Yurydychna literatura, 2016. T. 2. S. 616–618.*
13. *Trotsiuk N. V. Mediatsiia yak alternatyvnyi sposib vyrishennia sporiv u sferi intelektualnoi vlasnosti. Yurydychnyi visnyk. 2016. № 4. S. 116–124.*
14. *Kovtun N. H. Mediatsiia u systemi zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti: inozemnyi dosvid ta natsionalna praktyka / Mediation in the intellectual property protection system. International experience and national practice. URL: http://dSPACE.tneu.edu.ua/bitstream/316497/27943/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D1%82%D1%83%D0%BD%20%D0%9D.%D0%93.pdf.*
15. *Mediators vs. Gladiators in the Intellectual Property World*.
URL: <https://www.sgrlaw.com/ttl-articles/2016-2/>.
16. *McConnaughay P. ADR of Intellectual Property Disputes*.
URL: <http://euro.ecom.cmu.edu/program/law/08-732/Courts/ADRPMcCon.pdf>.

Надійшла до редакції 15.11.2019 року

Логвиненко Н., Кордунян І. Особенности поэтапного осуществления медиации в сфере интеллектуальной собственности: перспективы для Украины. В статье рассматриваются особенности поэтапного осуществления медиации в сфере интеллектуальной собственности с перспективой внедрения в Украине. Выделены и проанализированы этапы медиации и особенности их осуществления. Опыт зарубежных стран, в частности США и Великобритании, доказывает эффективность применения медиации при разрешении споров по защите прав интеллектуальной собственности. Среди преимуществ посредничества выделяют: экономичность (осуществление медиации не требует уплаты судебного сбора и других судебных расходов) принятия сторонами самостоятельного взаимовыгодного решения; конфиденциальности (важно спорах, которые могут повредить деловой репутации сторон, особенно в спорах об интеллектуальной собственности). На сегодня институт медиации в Украине находится на этапе разработки, что подтверждается активной научной деятельностью ученых, акцентируют внимание на преимуществах медиации и подчеркивают необходимость ее введения.

Ключевые слова: медиация, медиатор, этапы медиации, принципы медиации, спор (конфликт), урегулирование спора

Logvinenko M., Kordunian I. Peculiarities of step-by-step use of mediation in the field of intellectual property: perspectives for Ukraine. The subject of the article is the study of the peculiarities of the peculiarities of step-by-step use of mediation in the field of intellectual property with the prospect of introduction in Ukraine. In this article singled out and analyzed the stages of mediation and peculiarities of their implementation. Mediation, as any process, has its stages, so we can distinguish the following: preparatory stage; the stage of familiarization with the dispute; stage of problem statement; the stage of solving the problem; the stage of conclusion of the agreement. In the first stage, the preparation for the process is being carried out, the parties and the mediator meet. In the second stage, the mediator establishes the contact between the parties. In the third stage, the parties determine and discuss the substance of the dispute and its causes. In the fourth stage, participants discuss possible options for resolving the conflict. The fifth stage is the final stage, and its main task is to conclude and sign an Agreement on Understanding. Mediation is based on such basic principles as: independence of the mediator, voluntariness to enter the process and equality of participants. Mediation as a way of resolving disputes out of court in Ukraine is not explicitly prohibited, this possibility is enshrined in the Constitution of Ukraine (Art. 55). The main purpose of mediation is to achieve a mutually beneficial solution for the parties using a minimum amount of resources. The experience of foreign countries such as the US and the UK proves the effectiveness of mediation. Among the advantages of mediation are: cost-effectiveness, mediation does not require the payment of court fees and other costs; the parties make their own decision which is beneficial for both parties; Conflict resolution through mediation helps to maintain confidentiality, which is important in disputes that could potentially damage the parties' business reputation (such as commercial disputes, intellectual property disputes). At the moment, the Institute of Mediation in Ukraine is in the stage of development, which is confirmed by the active scientific activity of Ukrainian scientists, who in their works emphasize the benefits of mediation and state the necessity of its establishment in Ukraine.

Keywords: mediation, mediator, stages of mediation, principles of mediation, dispute (conflict), dispute settlement